

Перелік використаних джерел:

1. Управління взаємовідносинами з клієнтами (CRM). URL: <https://rbc-grp.solutions/ua/vzaimootnosheniya-s-klientami-crm/>

УДК 331.5:657

Роїк Юлія

викладач циклової комісії
з управління та адміністрування
ВСП «Калуський фаховий коледж економіки, права та
інформаційних технологій Івано-Франківського
національного технічного університету нафти і газу»
м. Калусь, Україна

Yuliia Roik

Teacher of the Cycle Commission
in Management and Administration
The Separate Structural Subdivision “Kalush Professional College of
Economics, Law and Information Technology of
Ivano-Frankivsk National Technical University of oil and gas”
Kalush, Ukraine

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ ЯК ВАЖЛИВА КОНЦЕПЦІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ SOCIAL RESPONSIBILITY OF BUSINESS AS AN IMPORTANT CONCEPT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Концепція соціальної відповідальності бізнесу (СВБ) або корпоративної соціальної відповідальності – КСВ (англ. Corporate Social Responsibility, CSR) виникла ще у 1970-х роках у США та Великій Британії і поширилася по світі в кінці 20 століття. Саме в ті часи зміцніла роль профспілок у сфері охорони праці, значно посилилася увага суспільства до гарантування соціального захисту та недискримінації найманих працівників; гарантування якості та безпеки продукції (послуг); дотримання прозорості та відкритості, соціальної відповідальності у прийнятті важливих бізнес-рішень; вибору добropорядних та відповідальних бізнес-партнерів.

Важливим чинником популяризації концепції КСВ стали маркетингові стратегії компаній, зорієнтовані на споживацькі переваги. Уже на початку 21 століття діяльність у сфері СВБ стає невід’ємною частиною бренду, що підвищує прибутковість фірм. Згодом на практиці було запроваджено оприлюднення щорічних звітів СВБ відомих компаній. Так, у 2011 році 61 % корпорацій із 500 найбільших компаній світу на добровільних засадах опублікували нефінансові звіти про свою економічну, екологічну та соціальну діяльність, а у 2015 році такі звіти представили уже понад 80 % таких компаній. [1]

У 2017 році було ухвалено Директиву ЄС про обов’язкове розкриття інформації нефінансового характеру та іншої інформації різного характеру (EU Directive: disclosure of non-financial information and diversity information, Директива 2014/95/EU Європейського Парламенту і Ради), відповідно до якої всі компанії, що мають чисельність найманих працівників понад 500 осіб зобов’язані надати у щорічних звітах дані про економічні, екологічні та соціальні підсумки своєї діяльності, про бізнес-партнерів та оприлюднити їх.

Сьогодні концепція СВБ має на меті не тільки спрямувати підприємницьку діяльність на забезпечення сталого розвитку суспільства, але й сформувати позитивну суспільну думку про бізнес, про якість та безпеку продукції (послуг), що в свою чергу, сприяє зростанню обсягів збуту та збільшує прибутки фірми.

В Україні практика СВБ ще потребує значної уваги. У нашій країні слід активніше впроваджувати досвід країн ЄС, оскільки це відповідатиме євроінтеграційним прагненням та принципам збалансованого розвитку. Варто зазначити, що в Україні вже 15 років діє

експертна організація «Центр «Розвиток корпоративної соціальної відповідальності (КСВ)» (м. Київ), що об'єднує українські компанії та фірми, які дотримуються принципів CSR та впроваджують їх у своїй повсякденній практичній бізнес-діяльності. [1]

В країнах ЄС, Азії, зокрема, і в Україні, сьогодні існують директиви та регуляторні акти для великих компаній з розкриття нефінансових показників в своїх щорічних звітах. Нефінансова звітність – це звіти компаній, де відображені нефінансові показники, а саме показники з корпоративної соціальної відповідальності, або ESG-показники (екологічні, соціальні та управлінські). Ці звіти ще називають звітами зі сталого розвитку або корпоративної соціальної відповідальності. Дослідження Інституту відповідальності інвесторів показали, що близько 78% компаній світу готують нефінансові звіти. Додатково, все більше компаній почали включати нефінансові показники в щорічні звіти. Останній тренд – інтегрована звітність, за якою майбутнє, як вважають експерти [2].

Для соціально відповідальних компаній нефінансові звіти – це пошук сенсу і інструмент для того, щоб продемонструвати місію компанії; показати співробітникам, в якій компанії вони працюють, інвесторам - в яку компанію вони інвестують, а партнерам - з ким вони працюють; налагодити діалог із громадськими організаціями та місцевими громадами.

Серед стандартів звітності в Україні популярним є стандарти Глобальної ініціативи звітності (GRI). На міжнародному рівні компанії не виділяють якийсь один стандарт. Серед 300 компаній тільки 10 обрали один зі стандартів звітності – GRI або секторальний стандарт.

Якщо говорити про ESG-показники звітності, то лідирують екологічні питання - 95% компаній мають порівнювальні метрики, а 67% ставлять вимірювані цілі. У соціальних питаннях 86% компаній пропонують соціальні метрики, де здебільшого розкривають показник травм та нещасних випадків, і 40% компаній ставлять цілі.

Ще один з трендів – це звітування за Цілями сталого розвитку. Важливим моментом є те, що компанії, які обирали інтегровану звітність, набагато частіше говорять про «створення цінності для всіх». Кожна компанія незалежно від сектору має свій прямий та непрямий вплив на навколишнє середовище та суспільство, а управляти цими впливами може тільки прозора і ефективна система корпоративного управління. Інтегрована ESG-стратегія (екологічні, соціальні та управлінські чинники) допомагає компаніям встановити цілі та виміряти ці впливи.

Компанії все частіше починають узгоджувати свої основні бізнес-стратегії та соціальні цілі з Цілями Сталого Розвитку шляхом прийняття власних ESG-стратегій. Мета бізнесу трансформується від отримання прибутку до надання цінності для клієнтів, співробітників, постачальників, партнерів і громад. Все більше інвесторів прагнуть фінансувати організації та продукти, які підтримують та просувають стійкість, а лідери цих компаній намагаються бути активними та стійкими у донесенні своїх основних месиджів сталого розвитку.

Маючи попит інвесторів щодо збільшення контролю управління компаніями своїми екологічними та соціальними ризиками, а також прозорості корпоративного управління, Центр «Розвиток корпоративної соціальної відповідальності» та Професійна асоціація корпоративного управління за підтримки Центру міжнародного приватного підприємництва (CIPE) випустили перший в Україні Індекс ESG прозорості (ESG Transparency Index) 2020, що став одним із важливих інструментів для інвесторів з метою оцінки сталості українських компаній. Так, було оцінено 50 компаній-найбільших платників податків. Рівень прозорості українських компаній становив 32%. Отже, прозорість компанії збільшує її репутацію, а оприлюднення інформації за ESG-показниками стає все більш важливою для споживачів та працівників компанії. Саме тому оприлюднення КСВ-стратегій і програм, результатів їх впровадження, інформації про корпоративне управління, постійне оновлення такої інформації повинні стати основними пунктами репутаційних програм компаній.

Перелік використаних джерел:

1. Біла С. О. Соціальна відповідальність бізнесу // Велика українська енциклопедія. URL: [https://vue.gov.ua/Соціальна відповідальність бізнесу](https://vue.gov.ua/Соціальна_відповідальність_бізнесу) (дата звернення: 23.10.2023).
2. Центр «Розвиток корпоративної соціальної відповідальності (КСВ)». Можливість бути першими [Електронний ресурс]. URL: <http://csr-ukraine.org>.

УДК 349.6:339.924

Янчинський Володимир

аспірант кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Панухник Олена

доктор економічних наук, професор
завідувачка кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Volodymyr Yanchynskyi

Postgraduate student of the Economics and Finance Department
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

Olena Panukhnyk

Doctor of Sciences (Economics), Professor
Head of the Economics and Finance Department
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ДИРЕКТИВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ЩОДО ЕКОЛОГІЧНОГО ПРОСТОРУ В РАМКАХ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО БІЗНЕСУ IMPLEMENTATION OF THE DIRECTIVES OF THE EUROPEAN UNION ON ENVIRONMENTAL SPACE WITHIN THE FRAMEWORK OF INTEGRATION OF UKRAINIAN BUSINESS

Повноцінне впровадження пакета директив і регламентів ЄС в національне законодавство України у сфері довкілля та зміни клімату, внаслідок обрання державою зеленого курсу як основи трансформацій та з метою формування вільної конкурентоздатної економіки, розвитку бізнесу на макро- та мікрорівнях, інтегрування країни на міжнародну арену, є питанням безумовно складним й багатоступінним. Важкість такого процесу імплементації обумовлена сьогочасними суспільними викликами – розгорнутою повномасштабною війною та впливом військових дій на довкілля. Однак, якщо раніше експерти галузі запевняли усіх, що зробити миттєву зелену перебудову держави не можливо та слід виконати низку певних робіт, то тепер, коли у стані війни Україна отримала статус кандидата на вступ в ЄС (від 23 червня 2022 року), створилися нові реалії та передумови, які висувають потужні перспективи для подолання розриву і ґрунтовного приведення українського законодавства до європейського, де зелена економіка є головним імперативом розвитку.